

Inventaris van de op Suriname betrekking hebbende stukken in het Stadsarchief Amsterdam

Met inleiding van Jean Jacques Vrij

Ter gelegenheid van de opening van het nieuwe gebouw van het Nationaal Archief Suriname aangeboden door het Stadsarchief Amsterdam.

De stukken zijn digitaal te raadplegen in de studiezalen van het Nationaal Archief Suriname en het Stadsarchief van Amsterdam. Tegen betaling kunnen de stukken ook online worden bekeken op de website van het Stadsarchief.

Meer informatie:

<http://www.stadsarchief.amsterdam.nl>

<http://nationaalarchief.sr>

Inhoudsopgave

Inleiding .3

195 Archief van de familie Bicker en aanverwante families 12

213 Archief van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Amsterdam, kerkeraad en ouderlingen 13

231 Archief van de eigenaren van het huis Marquette, de heerlijkheid Assendelft en het huis Assumburg en aanverwante families, en van de familie Van Limburg Stirum 14

379 Archief van de Classis Amsterdam van Nederlands Hervormde Kerk 21

5026 Archieven van Burgemeesters; Ingekomen missiven 22

5028 Archieven van Burgemeesters; Stukken betreffende verscheidene onderwerpen 23

5030 Archieven van Burgemeesters; Stukken betreffende lands- en gewestelijk bestuur 27

5072 Archief van de Commissarissen van de Desolate Boedelkamer 28

5073 Weeskamer en Commissie van Liquidatie der zaken van de voormalige weeskamer 30

Inleiding

Van de talrijke archieven die in het Stadsarchief Amsterdam bewaard worden, bevat een aantal belangwekkend materiaal voor de bestudering van de Surinaamse geschiedenis. In de vroegmoderne periode – met name gedurende de jaren 1683-1795 – functioneerde Amsterdam min of meer als moederstad van Suriname. Dat was zo in bestuurlijke zin, door de overheersende positie van Amsterdam in de Sociëteit van Suriname. Maar ook op economisch vlak, door de belangen die Amsterdamse kooplieden en plantage-eigenaren in Suriname hadden. En zelfs op kerkelijk gebied, door de bemoeienis van de hervormde classis Amsterdam en het Amsterdams luthers consistorie met respectievelijk de hervormde en lutherse gemeenten in Suriname. Van een groot aantal van de belangrijkste stukken betreffende vroegmodern Suriname uit archieven van stadsbestuur, families en kerkelijke genootschappen zijn door het Amsterdams Stadsarchief in april 2010 digitale kopieën ter beschikking gesteld aan het Nationaal Archief Suriname.¹

De stad Amsterdam en de Sociëteit van Suriname

Na de verovering van de volksplanting op de Engelsen in 1667 noemde de provincie Zeeland zich gedurende vijftien jaar eigenaar van Suriname. In 1682 nam de West-Indische Compagnie (WIC) eigendom en bestuur van Suriname van Zeeland over. Maar al een jaar later trad de Sociëteit van Suriname, net als de WIC een particuliere onderneming, in de plaats van de compagnie. Het oppergezag over Suriname berustte steeds bij de Staten-Generaal. De directeurs van de Sociëteit van Suriname vergaderden in Amsterdam, in het West-Indisch huis aan het Singel – ter plekke waar zich nu de Universiteitsbibliotheek bevindt. Bovendien participeerde de stad voor een derde gedeelte in de Sociëteit, terwijl de twee mede-eigenaren ofwel door Amsterdamse belangen werden gedomineerd (de West-Indische Compagnie) ofwel nauwe banden met de stad onderhielden (Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck²). De historicus Van der Meiden³ concludeerde daarom dat Suriname in 1683 van een Zeeuwse kolonie min of meer een Amsterdamse werd.

Dat werd nog sterker het geval toen Amsterdam in 1770 het aandeel van de familie Van Sommelsdijck in de Sociëteit overnam (waarvan drie jaar later de helft werd overgedaan aan de West-Indische Compagnie). Deze situatie duurde tot na de Bataafse omwenteling in 1795, toen de Nederlandse nationale overheid het bestuur over Suriname de Sociëteit uit handen nam.

Bij besluit van de Staten-Generaal van 9 oktober 1795 werd het ‘Comité tot de zaken van de koloniën en bezittingen van de Bataafse Republiek in Amerika en op de kust van Guinea’ in het leven geroepen. Het Comité was verantwoordelijk voor *alle* gebieden in West-Indië en West-Afrika onder Nederlandse soevereiniteit, voor wat betreft bestuur, justitie, krijgsmacht, handel en verkeer.⁴ Wat in het bijzonder Suriname betreft, werden de uitvoerende taken waargenomen door leden van het Comité die voor dit doel waren afgevaardigd naar Amsterdam, vanouds de zetel van de Sociëteit van Suriname. Beleidsbeslissingen werden echter door de in Den Haag vergaderende leden van het Comité genomen.⁵

Hiermee waren echter de financiële aanspraken die Amsterdam ontleende aan het feit dat de stad voor de helft eigenaar van Suriname geweest was nog niet van tafel, evenmin als een aantal andere claims op grond van aan de kolonie verstrekte leningen.⁶ Dat is vermoedelijk de reden waarom in het burgemeestersarchief (toegangsnummer 5030) een serie afschriften van notulen van het Comité en haar opvolger is bewaard⁷ en ook waarom (in toegangsnummer 5028) nog verschillende andere stukken, tot uit 1858, aangaande deze claims te vinden zijn.

De Archieven Bicker en Marquette

Dat in de familiearchieven Bicker en Marquette veel stukken over Suriname gevonden worden is te danken aan de betrokkenheid van enkele telgen uit de families Bicker en Rendorp bij Suriname, als particulier en/of als bestuurder van de Sociëteit.

Zo was Jan Bernd Bicker (1695-1750) – in het Amsterdams stadsbestuur onder meer schepen en secretaris – door zijn huwelijk met Johanna Sara Pels, de dochter van bankier en koopman Andries Pels (1655-1731) mede-eigenaar geworden van de Surinaamse plantages Boxel, Gelre en Sinabo.⁸ Zijn eveneens Jan Bernd geheten kleinzoon (1746-1812) was sinds 1774 bewindhebber van de West-Indische Compagnie en vanaf 1782 directeur van de Sociëteit van Suriname.⁹

Een van de eigenaren van ‘t Huis Marquette (een landgoed in Noord-Holland, tussen Heemskerk en de duinen) was Mr. Joachim Rendorp (1728-1792). Hij was onder meer schepen, burgemeester en lid van de admiraliteit van Amsterdam, maar ook, van 1758 tot aan zijn dood, een van de door de stad afgevaardigde directeuren van de Sociëteit van Suriname.¹⁰ Rendorp speelde ook in de landspolitiek een prominente rol, hij verkeerde veel in Den Haag en had toegang tot hofkringen. In 1781-1782, tijdens de Vierde Engelse Oorlog, voerde hij geheime vredesonderhandelingen, onder meer met de Engelsman Paul Wentworth.¹¹ Het contact tussen Wentworth en Rendorp was door hun beider betrokkenheid bij Suriname ontstaan, zo blijkt uit verschillende van de door Rendorp bewaarde, op Suriname betrekking hebbende papieren in het ‘archief Marquette’.¹²

Ook Joachim Rendorps zoon mr. Willem Rendorp (1769-1827) trad overigens op de valreep, in 1794, nog tot de directie van de Sociëteit van Suriname toe.¹³

De Hervormde Classis

De Hervormde (in toenmalig spraakgebruik de ‘Gereformeerde’) Kerk vertegenwoordigde in Suriname de ‘praedominante’ religie. Dat wil zeggen dat zij door de overheid werd beschermd en bevoordeeld boven andere geloofsrichtingen. Zij bestond in deze tijd uit verschillende gemeenten: een tweetal in Paramaribo (een Nederlandstalige en een Franstalige), één in Cottica & Perica en één in Commewijne.

Hervormde predikanten die naar Suriname werden uitgezonden ontvingen hun beroeping van de classis Amsterdam, onder toestemming van de Sociëteit van Suriname door welke zij formeel aangesteld werden. Hoewel hun salaris werd betaald uit in Suriname geheven belastingen¹⁴, beschouwden de Surinaamse predikanten de Amsterdamse classis als hun ‘vaders en getrouwe opsienders’ en ‘wettige rechters in kerkelijke zaken’.¹⁵ Vandaar dat er door hen veel met de classis ofwel met haar gedeputeerden *ad res exteras* (tot de buitenlandse zaken) gecorrespondeerd werd over het wel en wee van hun Surinaamse gemeenten. Ook werden de verslagen van de jaarlijks in Paramaribo gehouden vergaderingen van afgevaardigden van de verschillende Surinaamse kerkenraden (de *Acta Conventus Deputatorum*) trouw naar Amsterdam gestuurd.¹⁶

Luthers consistorie

In 1741 verwierven de Lutheranen in Suriname dankzij de bemiddeling van het Amsterdamse consistorie (de kerkenraad) toestemming van de Sociëteit om, onder zekere beperkingen, in de volksplanting hun godsdienst vrij en in het openbaar uit te oefenen.¹⁷ De Surinaamse gemeente kenschetste haar relatie tot de Amsterdamse daarom ooit als die van ‘eene van haar moeder met tedere liefde en weldaden overstelpde dogter’.¹⁸

De Surinaamse gemeente betaalde zelf het salaris van haar predikanten, maar deze werden aangezocht en kregen hun beroepsbrief van het Amsterdams consistorie dat hen ook ter goedkeuring voordroeg aan de directeuren van de Sociëteit. Het Amsterdamse consistorie

dan wel hun gecommiteerden ‘der Surinaamsche kerkzaaken’ intervenieerden bovendien ook na 1741 nog bij de Sociëteit ten gunste van hun Surinaamse geloofsgenoten. Met name wanneer de vergunde vrijheden door de Surinaamse overheid – al of niet op influistering van de hervormde predikanten – beknot dreigden te worden, een situatie die zich bijvoorbeeld voordeed in 1767-1768. Ook werd het Amsterdams consistorie door Surinaamse predikanten en kerkenraden verschillende malen gevraagd om advies, goedkeuring of oordeel in interne Surinaamse kerkelijke aangelegenheden.

De band met Amsterdam werd aanzienlijk zwakker na 1819. De toen uitgezonden predikant Arend Meyer was de laatste die zijn beroep ontving vanuit Amsterdam. De voordracht zowel als de benoeming van Surinaamse predikanten was voortaan een zaak van de nationale overheid. Overigens waren de commissarissen voor de Surinaamse kerkzaken op 6 maart 1816 verenigd met de commissarissen voor Berbice tot één ‘Commissie tot de kerkelijke zaaken in de West Indien.’¹⁹

Een grabbelton aan onderwerpen

Militaire zaken en politieke twisten

In de archieven van burgemeesters en van de aan de Sociëteit van Suriname gelieerde regentenfamilies Bicker en Rendorp (archieef Marquette) vinden we veel stukken over de binnen- en buitenlandse defensie van Suriname. De achttiende eeuw was de meest gewelddadige uit de Surinaamse geschiedenis, vooral als gevolg van de aard van het slavernijsysteem. Slaven ontsnapten aan het regime, groepeerden zich in het binnenland tot marrongemeenschappen die vervolgens een guerrillaoorlog tegen de plantagekolonie begonnen.

Over de verdeling van de lasten van de defensie deden zich geregeld conflicten voor tussen de Sociëteit en (belastingbetalende) kolonisten. Ook was sprake van slepende onenigheid tussen de Sociëteit en de provincies van de Republiek der Verenigde Nederlanden die zich in 1682 hadden verplicht de militaire aanwezigheid in Suriname te subsidiëren, maar achterstallig bleven met het betalen van de beloofde gelden.²⁰

Afgezien hiervan deden zich ook verschillende malen conflicten voor tussen de Sociëteit (en hierdoor indirect de stad Amsterdam) en de verkozen raden uit het Hof van Politie als vertegenwoordigers van de Surinaamse kolonisten, over de macht en prerogatieven van de gouverneur en andere ambtenaren van de Sociëteit.

Veel van deze geschillen werden tenslotte voor de Staten van Holland en/of de Staten-Generaal gebracht. De twistende partijen verdedigden hun respectievelijke standpunten in lange brieven of memories, voorzien van volumineuze bijlagen. Die bijlagen maken meer dan eens de alledaagse werkelijkheid van achttiende-eeuws Suriname zichtbaar. Dat is bijvoorbeeld het geval in een journaal van een gecombineerde expeditie van enige militairen en een aantal Aucaners tegen de opstandige marrons, lopende van december 1775 tot februari 1776.²¹

Van een aantal van deze stukken en bijlagen zijn afschriften (vaak in gedrukte vorm) bewaard in het Amsterdams burgemeestersarchieef en de familiearchieven Bicker en Marquette. De originelen en/of andere duplicaten vindt men overigens doorgaans in het Nationaal Archief in Den Haag: in de archieven van de Sociëteit van Suriname, van de Staten-Generaal of in de tijdelijk daar bewaarde oude Surinaamse archieven die de komende jaren weer aan het Nationaal Archief Suriname zullen worden overgedragen.

Financieel-economische kwesties

In de burgemeestersarchieven en de familiearchieven zijn natuurlijk diverse stukken te vinden over de handel op Suriname en de betekenis van Suriname voor de Amsterdamse economie in het algemeen.

Maar ook in enkele dossiers in het archief van de desolate boedelkamer komt het economisch aspect van de relatie tussen Amsterdam en Suriname tot uiting. Hierin vinden we documenten betreffende een tweetal zogenoemde ‘negotiaties’. Dat waren, overwegend in Amsterdam gevestigde, beleggingsfondsen die als geldschieters voor de Surinaamse planters fungeerden. Dezen gaven daartegenover hun plantage in hypotheek.²² Eén van de dossiers behelst de hypotheeken van Nanette Samson (ca. 1705-1793), de zuster van de bekende Elisabeth Samson.²³

Over de negotiatiefondsen in het algemeen handelen overigens een groot aantal stukken in het burgemeestersarchief (5028) no. 542 (P). In de jaren zeventig van de achttiende eeuw werden plannen ontwikkeld om van stadswege geld aan de Surinaamse planters te lenen. Onder de op deze plannen betrekking hebbende stukken bevindt zich een aantal interessante achtergrondbeschouwingen, waaronder een afschrift van de ‘Korte verhandeling over de colonie Suriname’ van de hand van de Surinaamse kolonisten Gootenaar en Graafland.²⁴

Kerkelijke aangelegenheden

In de kerkelijkearchieven vinden we in de brieven die werden ontvangen uit Suriname veel over het interne gekrakeel in de hervormde en lutherse gemeenten van Suriname. Beide gemeenten kenden omstreeks het midden van de achttiende eeuw een heftig conflict rond een predikant: Johannes Phaff (1742-1747) in het geval van de lutheranen en de Franstalige dominee Barthelemi Du Voisin (1748-1753) in het geval van de hervormden. Maar ook daarna laaiden de hartstochten nog verschillende malen op. In vaak ellenlange brieven aan Amsterdam werden de wederzijdse grieven gedetailleerd uit de doeken gedaan en met bijgevoegde stukken onderbouwd, waardoor we een aardig inkijkje krijgen in het alledaags bestaan van althans een deel van achttiende-eeuws Paramaribo.

De problemen die men ontmoette bij het toepassen van de kerkleer op de Surinaamse praktijk vormen een ander regelmatig terugkerend thema in de Surinaamse brieven. Een voorbeeld is de kwestie van de doopbediening aan ‘kinderen van Heidensche moeders geteelt bij zogenaamde Christene vaders’, een zaak die naar een hervormde predikant schreef ‘hier te lande al dikwils kan voorvallen.’²⁵ Deze kwestie van het dopen van de zogenoemde ‘mulatte kinderen’ speelde in beide gemeenten.²⁶

Conflicten met de plaatselijke overheid, frictie met de concurrerende geloofsgemeenschappen (elkander, herrnhutters en joden) zijn naast verzoeken van predikanten om te mogen repatriëren en van kerkenraden om te voorzien in vacatures andere onderwerpen die geregeld aan de orde gesteld werden.

Slavernij

Over de slavernij, in de achttiende eeuw de status van meerderheid van de Surinaamse bevolking is in deze archivalia ook het één en ander te vinden. Het onderwerp komt op verschillende abstractieniveaus en bezien vanuit verschillende standpunten aan de orde. Een aantal inventarisnummers uit het archief van de desolate boedelkamer bevat inventarissen en taxaties van plantages en soms ook enkele zogenoemde verantwoordrekeningen. Op de inventarissen staan behalve de gronden, gebouwen en inboedel ook de slaven gespecificeerd: verdeeld in mannen, vrouwen, jongens en meisjes met naam, functie en soms ook meer andere kenmerken (globale Afrikaanse herkomst, fysieke toestand, een heel enkele keer de geboortedatum). De verantwoordrekeningen bieden overzichten van inkomsten en uitgaven

van de plantage over een bepaalde periode, met specificatie van leveranciers van goederen en diensten. Maar zij bevatten ook de zogenoemde slavenrekening waarop mutaties binnen de slavenmacht (door geboorte, overlijden, weglopen, bereiken van de volwassen leeftijd enz.) gedetailleerd werden bijgehouden.

Niet direct op Suriname betrekking hebbend, maar zeer zeker interessant is een brief met bijlage van de directeuren van de Sociëteit van Berbice van 9 juni 1784 ‘voordragende de buitensporige wreedheden waar meede de Slaven in die Colonie werden behandelt, en middelen aan de hand geëvende om daar teëgens te voorsien.’²⁷

Men krijgt de indruk dat het slavernijregime door de bewindhebbers van de particuliere ondernemingen die de West-Indische koloniën bestuurden (de WIC, de Sociëteiten van Suriname en van Berbice), hoezeer zij er ook zelf van profiteerden, steeds duidelijker als broeinest van misstanden en daardoor als de belangrijkste oorzaak van het geweld dat de volksplantingen teisterde werd beschouwd. Dat komt bijvoorbeeld ook naar voren in een brief van Joachim Rendorp aan de Franse gezant De Breteuil van ca. 1769.²⁸ Een (in de knop gebroken) poging de maatschappelijke verhoudingen in Suriname te verzachten, was het door de Sociëteit geëntameerde ‘project of plan om het groot werk der bekeeringe der Heidenen in Suriname te beginnen’ (m.a.w. de zending onder de slaven te gaan bedrijven) uit 1747. Versies ervan zijn zowel in het archief van de lutherse gemeente, in dat van de hervormde classis als in het archief Bicker te vinden.²⁹

Ook op het niveau van de *petite histoire* komt de slavernij aan de orde. Het ‘comité tot de zaken van de koloniën in Amerika en op de kust van Guinea’ hield zich wat Suriname betreft vooral met de zelfde zaken bezig als haar bestuurlijke voorganger, de Sociëteit. In de meestal gortdroge notulen van de vergaderingen lezen we over verzoeken om benoeming in ambtelijke en militaire posities in Suriname of om approbatie op door de gouverneur verleende eigendomsrechten op grond, berichten van de gouverneur over de staat van defensie van de kolonie, verzoeken uit Suriname om zending van materialen en militaire bijstand. Maar daar tussendoor wordt ook een verzoek behandeld van Anthony Blom om vrijmaking van een gouvernementsslavin, de mulattin Christina en haar kind François.³⁰ Beter gedocumenteerd is het opmerkelijke geval van ‘de vrije neegerin Caatje te Demerary’. Caatje was in Suriname geboren en vandaar door haar toenmalige eigenaresse de weduwe Jan de Bok meegenomen naar Amsterdam waar zij was vrijgemaakt. Vervolgens had zij enige jaren in Den Haag gewoond, waar zij werd gedoopt en met een blanke man kinderen kreeg. Daarna was zij met zekere dominee Du Pasquier naar Demerary gekomen. Deze laatste stal haar vrijbrief en plaatste haar met haar kinderen als slaven op de inventaris van zijn plantage Zorgvliet. Zij raakte gealarmeerd toen zij vernam dat de plantage op het punt stond bij executieverkoop verkocht te worden. Daarom benaderde zij in 1778, via het gouvernement van Demerary, burgemeesters en schepenen van Amsterdam.³¹

Onvoltooide Beschrijvingen van Suriname

Een bijzonder element in de hier verzamelde Amsterdamse archivalia vormen de achttiende-eeuwse manuscripten van – nimmer voltooide of uitgegeven – historische beschrijvingen van Suriname.

Een aantal aanzetten tot een ‘Beschrijvinge van de Volkplantinge Suriname mitsgaders Historisch Verhaal van d’opkomst & voortgang dier Volkplantinge’ is, samen met enig hiertoe verzameld onderzoeksmateriaal, te vinden in het familiearchief Bicker. Naar de (anonieme) schrijver vermeldde was hij door de Amsterdamse boekhandelaar Salomon Schouten gevraagd om het reeds lang uitverkochte werk over Suriname van Herlein³² te herzien en te verbeteren. Schouten wist namelijk van zijn contacten met verschillende bij Suriname betrokken personen en van de studie die hij van de volksplanting reeds gemaakt had.

De onvoltooide pogingen van deze schrijver vallen ongeveer te dateren. Zo verwijst hij ergens naar het overlijden van François van Aerssen van Sommelsdijck (1669-1740), dat niet lang tevoren was voorgevallen. Daarnaast maakt hij gebruik van de tekst over Suriname uit het in 1739 verschenen tiende deel van de *Hedendaagsche Historie of Tegenwoordige staat der Vereenigde Nederlanden* – ‘welckers weergaa’, schrijft hij, ‘met betrekkinge tot ons jegenwoordig onderwerp mij tot nog toe niet is te vooren gekoomen.’³³ Klaarblijkelijk waren latere werken over Suriname als die van Pistorius (1763), Fermin (1769) en Hartsinck (1770) nog niet verschenen. Omdat bovendien boekhandelaar Schouten in 1750 in Amsterdam blijkt te zijn overleden en de aanzetten zijn geschreven toen deze nog in leven was, lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat de tekst dateert van ergens tussen 1740 en 1750.

In beide familiearchieven, Bicker en Marquette, zijn (verschillende) redacties te vinden van door Jan Nepveu – raad-fiscaal en vanaf 1769 gouverneur van Suriname – tijdens zijn verblijf in de Republiek in 1765-1766 geschreven ‘annotatiën’ op het boekwerk van Herlein.³⁴ Het oogmerk van Nepveu was identiek aan dat van de juist genoemde anonieme schrijver: een geactualiseerde uitgave van de *Beschryvinge* uit 1718. En ook de aanleiding vertoonde analogieën. Nepveu speelde met het idee sinds hij had vernomen van een advertentie van Petrus Schouten, zoon en opvolger van eerder genoemde Salomon, in de *Amsterdamsche Courant* van 21 mei 1760, waarin deze een heruitgave van het boek van Herlein aankondigde. Een afschrift van deze advertentie is overigens te vinden het archief Marquette, inventarisnummer 300 (B).

Het manuscript van Nepveu verkeert in een veel verder gevorderd stadium dan het anonieme werk. Enkele jaren geleden werd nog overwogen het te publiceren als onderdeel van een heruitgave van het werk van Herlein.³⁵

Buurkolonies

Met name in het archief Marquette bevinden zich ook nogal wat stukken over de buurkolonies van Suriname: Cayenne, Berbice, Demerara (‘Demerary’) en Essequibo (‘Esseequebo’). Soms houden de stukken direct verband met de situatie in Suriname, zoals in het geval van het zeer interessante verslag van de militair Wollant van een dienstreis naar Cayenne in 1781-1782³⁶, maar niet altijd.

Twee ‘causes célèbres’

Tot slot nog iets over twee dossiers betreffende twee voormalige inwoners van Suriname in het familiearchief Marquette en het archief van de Weeskamer. In beide gevallen ging het om slepende kwesties die decennia, in het laatste geval zelfs meer dan anderhalve eeuw na de dood van de betrokkene nog niet van tafel bleken.

Het eerste betreft zekere Jeronimy Clifford, Engelsman van origine, die eind zeventiende eeuw na een veroordeling Suriname moest verlaten. Hijzelf en na zijn dood in 1737 zijn erfgenamen probeerden van de Sociëteit van Suriname vergoeding te krijgen van (vermeende) geleden schade. Begin jaren zestig presenteerden de claimanten hun zaak tot twee keer toe in druk. Achtereenvolgens verschenen *The conduct of the Dutch (...) and their oppressions committed upon the English subjects in that colony with a full account of the case of Jeronimy Clifford* (London: W. Bistlow, 1760) en *Depicting daily business in Surinam. The case and replication of the Legal representatives of Jeronimy Clifford, a British subject and late merchant and planter of Surinam (...)* (London: C.Say, 1763). Uit de stukken in het archief Marquette blijkt dat de kwestie nog zeker een decennium zou blijven doorzeuren.³⁷

Het andere geval betreft de erfenis van de in december 1764 in Suriname overleden Duitser Johan Hendrik Schaap (Schäfer). In zijn testament had Schaap zijn ‘naaste bloedvrinde woonende in of bij de vrije Rijkstad Nordhausen’ tot erfgenamen benoemd. Toen in Duitsland het verhaal de ronde deed dat het hier om ‘vele tonnen gouds’ zou gaan, wierpen

verschillende aspirant-erfgenamen zich op. Een aantal richtte zich tot de Amsterdamse weeskamer waarop Thomas Groenewey van Oudshoorn, suppoost van die weeskamer, zich in de jaren 1784-1790 over hun belangen ging ontfermen.³⁸ Er bleken evenwel nog in de dertiger jaren van de twintigste eeuw mensen te zijn die aanspraak meenden te kunnen maken op verdonkeremaand gewaande rijkdommen. Dit blijkt uit de boeken van Adolf Schmalix, met name *Die Millionen aus Surinam und ihre Erben. Eine Beweis und Rechtfertigungsschrift* (Erfurt, 1936) en *Die Schäfersche Millionen-Erbschaft: Ein Kampf von Generationen um das widerrechtlich vorenthaltene Erbe* (Erfurt, 1934).

Aangehaalde literatuur

Backer, Salomon, 1858. *Levens- en Karacterschets van mr. Joachim Rendorp Vrijheer van Marquette*. Amsterdam: J.H. Gebhard & Co.

Colenbrander, H.T., 1897-1899. *De Patriottentijd. Hoofdzakelijk naar buitenlandsche bescheiden*. 's-Gravenhage: Martinus Nijhoff.

Elias, Johan E., 1963. *De vroedschap van Amsterdam, 1578-1795*. Amsterdam: N. Israel [oorspr. 1903-1905.]

Essai Historique sur la Colonie de Surinam, 1968. Amsterdam: S. Emmering [oorspr. Paramaribo, 1788.]

Gelder, R. van, 1985. *Gids voor de in Amsterdam aanwezige bronnen voor de geschiedenis van Suriname*. [Den Haag:] Algemeen Rijksarchief.

Gerding, Pearl, 2002. *Op weg naar grotere hoogten, een geschiedenis van een kerk. 260 jaar Evangelisch Lutherse Kerk in Suriname, 1741-2001*. Paramaribo: Evangelisch Lutherse Kerk in Suriname.

Mc Leod, Cynthia, 1996. *Elizabeth Samson. Een vrije, zwarte vrouw in het 18^e- eeuwse Suriname*. Schoorl: Conserve.

Meiden, G.W. van der, 1987. *Betwist Bestuur, een eeuw strijd om de macht in Suriname 1651-1753*. Amsterdam: De Bataafsche Leeuw.

Ort, J.W.C., 2000. *Surinaams verhaal. Vestiging van de Hervormde kerk in Suriname [1667-1800]*. Zutphen: Walburg Pers.

Schutte, G.J. , 1974. *De Nederlandse Patriotten en de koloniën. Een onderzoek naar hun denkbeelden en optreden, 1770-1800*. Groningen: Tjeenk Willink.

Stipriaan, Alex van, 1993. *Surinaams contrast. Roofbouw en overleven in een Caraïbische plantagekolonie 1750-1863*. Leiden: KITLV.

Voort, Johannes Petrus van de, 1973. *De Westindische plantages van 1720 tot 1795, financiën en handel*. Eindhoven: drukkerij De Witte.

Wolbers, Julien, 1970. *Geschiedenis van Suriname*. Amsterdam: S. Emmering [oorspronk. Amsterdam, 1861.]

Noten

¹ Het Stadsarchief bewaart hiernaast nog een aantal archieven van handelshuizen en families waarin interessante negentiende- en zelfs twintigste-eeuwse (maar ook enkele achttiende-eeuwse) stukken te vinden zijn met betrekking tot een aantal Surinaamse plantages. Dat geldt met name voor de archieven van de bank Insinger & Co., de firma Louis Bienfait & Zn., de firma Ketwich & Voomborg, de firma Hope & Co. en de familie Crommelin.

² Van Sommelsdijck had geld van Amsterdam geleend ter financiering van zijn aandeel in de koopsom die de Sociëteit aan de voormalige eigenaar van Suriname had moeten betalen (Van der Meiden 1987: 38). Zie voor de afwikkeling de stukken in burgemeestersarchief (5028) 542 (F).

³ Van der Meiden 1987: 40.

⁴ Zie bv. Wolbers 1970: 470-473; Schutte 1974: 106-107.

⁵ Overigens waren de directeurs van stadswegen, alle afkomstig uit het oude regentenpatriciaat, al in april 1795 door de 'provisionele representanten van het volk van Amsterdam' vervangen door nieuwe figuren (zie de stukken in burgemeestersarchief (5028) 542 (B)) en was al eerder beslag gelegd op de gelden van de Sociëteit van Suriname (Schutte 1974: 106 n. 4).

⁶ Zie bijvoorbeeld Burgemeestersarchief (5030) 1201 fol. 510-11, notulen comité 19 oktober 1798.

⁷ Aangezien het Comité en zijn opvolger de *Raad der Amerikaansche koloniën* zich bezig hielden met alle Nederlandse bezittingen in West-Indië en aan de Westkust van Afrika, komen Surinaamse kwesties in de notulen maar af en toe aan de orde. De communicatie met de overzeese gebiedsdelen werd bovendien hevig gehinderd door de internationale oorlogssituatie. Berichten kwamen zeer traag of in het geheel niet door. Het aantal gebieden onder Nederlandse soevereiniteit slonk ondertussen in rap tempo. Engeland nam het bestuur over in Berbice, Demerary en Essequibo (1796), Suriname (1799), Curaçao (1800) en de kleinere eilanden St. Maarten, Saba en St. Eustatius (1801). De serie afschriften van de notulen eindigt als de vrede van Amiens (maart 1802) in het verschieft ligt en voorbereidingen getroffen werden voor de wederinname van de door de Engelsen bezette koloniën. De complete archieven, zowel van het Comité als van de Raad worden bewaard in het Nationaal Archief in Den Haag. Daar vindt men bijvoorbeeld ook de correspondentie waarvan in de notulen meestal slechts de strekking of beknopte inhoud is weergegeven.

⁸ Zie de gegevens verzameld door Philip Dikland over de plantages Boxel en Sinabo op de website van het Nationaal Archief Suriname.

⁹ Elias 1963: 965. In het familiearchief Bicker hebben afgezien van het in de onderhavige selectie opgenomen, belangrijke inventarisnummer 1025, ook de inventarisnummers 214, 282, 417 en in de aanvulling op het archief (toegangsnummer 195.A) het inventarisnummer 20 (deels) betrekking op Suriname (Van Gelder 1985: 5-6).

¹⁰ Elias 1963: 779.

¹¹ Backer 1858: 86-94; Colenbrander 1897-1899, I: 212-227, 244.

¹² Zie de inventarisnummers 281 (E), 283, 285 en 296. Wentworth was in 1756 in Paramaribo getrouwd met Catharina Johanna Stratus, weduwe Anthony Willem Wolff. Zijn echtgenote was afkomstig uit een oude Surinaamse plantersfamilie en liet hem na haar overlijden in 1766 een aantal plantages na. Ook Wentworth zelf zou in Suriname overlijden. Hij werd in januari 1794 op de Nieuwe Oranje Tuin begraven.

¹³ Burgemeestersarchief (5028) 542 (B), extract resolutie commissarissen van de West-Indische handel, departement Amsterdam 1 juli 1794.

¹⁴ *Essai Historique* 1968, II: 48.

¹⁵ Archief Classis (379) 214 fol. 97: dominee Yver c.s., 21 oktober 1735; idem fol. 100: Yver, pastor praeses en Pierre Du Peyrou, scriba, 21 oktober 1735

¹⁶ Zie voor deze vergaderingen ook Ort 2000: 237-279.

¹⁷ Gerding 2002:19-24.

¹⁸ Archief Evangelisch-Lutherse gemeente (213) 1325 (B), grote kerkenraad Suriname 20 oktober 1763.

¹⁹ Idem 1320 p. 369.

²⁰ Van der Meiden 1987: 33, 75-6, 101, 121; archief Marquette (231) 287 en 293.

²¹ Archief Marquette (231) 302 (B) (ook in burgemeestersarchief (5028) 544 (F)), extract resolutie Staten van Holland en West-Friesland 20 juli 1776 inzake een brief van gouverneur en raden over de ondoenlijkheid van het tot stand brengen van het kordon van defensie en de behoefte aan extra troepen, bijlage S.

²² Van Stipriaan 1993: 207-208.

²³ Zie voor de context van de door haar afgesloten hypotheek McLeod 1996: 122-125.

²⁴ Zie hiervoor Van der Voort 1973: 165 en pass..

²⁵ Archief Classis (379) 214 fol. 199, Emanuel Vieira 21 februari 1741.

²⁶ Archief Evangelisch-Lutherse gemeente (213) 1320 fol. 103 en 108; idem 1324 (C), Phaff 13 juli 1743; idem 1326, kerkorde, vierde deel, art. 3.

²⁷ Archief Marquette (231) 302 (J), extract resolutie Staten van Holland en West-Friesland 9 juli 1784.

-
- ²⁸ Archief Marquette (231) 283.
- ²⁹ Archief Evangelisch-Lutherse gemeente (213) 1325 (A), bijlage bij brief Johannes Phaff 13/26 augustus 1747; archief Classis (379) 215 fol. 128-145, bijlagen bij brieven Emanuel Vieira 24 augustus 1747 en Pierre Yver 25 september 1747; archief Bicker (195) 1025 (A3).
- ³⁰ Burgemeestersarchief (5030), 1200 fol. 167, notulen 24 oktober 1797; idem , 1202 fol. 319, notulen 18 juli 1799 (gelezen missive gouverneur Friderici 9 augustus 1798).
- ³¹ Burgemeestersarchief (5026) 173.
- ³² *Beschryvinge van de Volk-Plantinge Zuriname*, Leeuwarden: Injema, 1718.
- ³³ Archief Bicker (195) 1025 (A1).
- ³⁴ Archief Bicker (195) 1025 (B); archief Marquette (231) 298.
- ³⁵ Van der Meiden 1987: 141 n.60.
- ³⁶ Archief Marquette (231) 297.
- ³⁷ Archief Marquette 285.
- ³⁸ Archief weeskamer (5073) 210 (B1)

195 Archief van de familie Bicker en aanverwante families

Inventarisnummer 1025 A en B: Stukken betreffende Suriname, 17e en 18e eeuw. 1 pak.

- A Stukken en aantekeningen vermoedelijk merendeels verzameld ten behoeve van een [schijnbaar nimmer voltooid] 'Beschrijving van de Volkplanting Suriname' of 'Historisch verhaal van d' opkomst & voortgang van de Volksplanting Suriname', 17e en 18e eeuw.
- A1 Notities houdende aanzetten tot het werk. [tussen 1740 en 1750].
- A2 Redevoering van een ingezetene van Suriname over de wenselijke maatregelen ter bestrijding van de marrons. [ca. 1751].
- A3 'Project of plan om de bekeeringe der heydenen in Surinamen zonder veel swarigheden te beginnen'. 1747.
- A4 Verslagen van de gebeurtenissen in Suriname in juni en oktober 1712 toen Franse eskaders onder Jacques Cassard de kolonie aanvielen. 1712.
- A5 Brief van F. van Aerssen van Sommelsdijck over de landsgrenzen van Suriname. 1737.
- A6 'Memorie over de binnen en buitenlandse securiteyt van de colonie Suriname'. [ca.1716].
- A7 Afschriften van resoluties van de Staten-Generaal aangaande het vereiste minimum aantal blanken per plantage. 1765.
- A8 Notitie over de natie der 'Toevingas' met het concept van een begeleidende brief van een functionaris van de Sociëteit van Suriname aan C.C.H. van der Aa, secretaris van de Hollandse Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. 1764.
- A9 'Voordeelen die de Stad van Amsterdam treckt van de colonie van Suriname'. [gepubliceerd in Economisch Historisch Jaarboek 24 (1950) p. 162-7, en daar gedateerd tussen 1730 en 1740].
- A10 Nota's over de voordelen van vestiging in Suriname. [17e eeuw, ca. 1785].
- A11 Uittreksels van plakkaten en besluiten van gouverneur en raden te Suriname. 1683-1741.
- A12 Uittreksels van brieven van de directeuren van de Sociëteit aan gouverneur en raden. 1690-1705.
- A13 Uittreksels van brieven van gouverneurs en andere sociëteitsfunctionarissen aan directeuren. 1683-4, 1687-1696.
- A14 Uittreksels uit het Secret Register van de Staten-Generaal betreffende Suriname. 1673-1676.
- A15 Twee staten van schepen vanuit Amsterdam en het eiland Walcheren naar Afrika en West-Indië vertrokken en deels reeds teruggekeerd, met vermelding van lastgeld en aantallen ingehandelde slaven. 1741-1745.
- A16 Aantekeningen uit Voyages de François Corréal aux Indes Occidentales, contenant ce qu'il y a de plus remarquable pendant son séjour, depuis 1666 jusqu' en 1697, traduit de l'Espagnol (Amsterdam, 1722). z.d.
- B 'Memorie betrekkelijk de colonie van Suriname', eerste redactie van de door Jan Nepveu vervaardigde tekst t.b.v. een geactualiseerde heruitgave van de Beschryvinge van de Volk-Planting Zuriname van Herlein uit 1718. [1765-1766]. Afschrift.

213 Archief van de Evangelisch-Lutherse Gemeente te Amsterdam, kerkeraad en ouderlingen.

1319 Handelingen van de gewone en grote kerkenraad en hun gecommiteerden betreffende de oprichting van een lutherse gemeente in Suriname, 1740-1742. Afschrift. 1742. 1 katern.

1320 Handelingen van de gewone en grote kerkenraad en hun gecommiteerden betreffende de lutherse gemeente in Suriname, 1740-1819, met invoeging van vergaderstukken tot 1744 en inhoudsopgave lopende tot 1 mei 1771. Tot 1742 authentiek afschrift. 1 deel.

1321-1322 Inhoudsopgaven bij nr. 1320. 2 katernen.

1321 1740-1744.

1322 1740-1769.

1323 Handelingen van de Commissie tot de kerkelijke zaken in West-Indië met invoeging van vergaderstukken, merendeels rakende de beroeping van Arend Meyer als luthers predikant te Paramaribo. 1820. 1 deel

1324-1325 Stukken ingekomen bij en minuten en afschriften van stukken uitgaande van kerkenraad en gecommiteerden betreffende de Surinaamse lutherse gemeente. 1714-1834. 2 pakken.

1324 A t/m C 1714, 1740-1747.

A Brief van Chrysostomus Casimirus Pokorna uit Paramaribo. 1714.

B Correspondentie en andere stukken betreffende de oprichting van de lutherse gemeente van Suriname. 1740-1742.

C Brieven van de Surinaamse kerkenraad en predikanten Phaff en Mellinghuys met bijlagen en enkele andere stukken. 1743-1747.

1325 A t/m E 1747-1834.

A Brieven van de Surinaamse predikanten Phaff en Mellinghuys, met bijlagen. 1747-1749.

B Brieven van de predikanten Mellinghuys en Zegerquist en kerkenraad te Paramaribo met bijlagen en enkele andere stukken. 1751-1767

C Brieven van de predikanten Zegerquist en Schiving en kerkenraad te Paramaribo met bijlagen en enkele andere stukken. 1767-1770

D Brieven van de predikanten Kemper, Jutting, Ritter en kerkenraad te Paramaribo en enkele andere stukken. 1772-1791

E Brieven van de predikanten Koops, Meyer en kerkenraad te Paramaribo met bijlagen en enkele andere stukken. 1791-1834

1326 At/m E 'Kerkelyke resolutien', kerkorde van de lutherse gemeente te Suriname. 1767. Gedrukt. 1 deel. In 5 exemplaren aanwezig.

A Ingenaaid exemplaar.

B Ingenaaid exemplaar.

C Ingenaaid exemplaar.

D Gebonden exemplaar.

E Gebonden exemplaar.

231 Archief van de eigenaren van het huis Marquette, de heerlijkheid Assendelft en het huis Assumburg en aanverwante families, en van de familie Van Limburg Stirum

281-303 Brieven, aantekeningen, officiële stukken, dossiers en verhandelingen betreffende de West-Indische Compagnie en Suriname uit de nalatenschap van Joachim Rendorp (1728-1792), vrijheer van Marquette. 1675-1792.

281 A t/m R Brieven en andere stukken, merendeels ingekomen bij Joachim Rendorp betreffende Suriname, Demerary en Essequibo. 1769-1792. 1 pak.

- A Brieven van G. Hoyer en J.C. van der Hoop, secretaris Sociëteit van Suriname, o.m. over de instructiebrief voor een nieuwe gouverneur. 1769.
- B Missives van Jan Jacob van Beaumont, ambtenaar W.I.C., over de bijdrage van de provincies in de kosten van de defensie van Suriname en over de belasting op de handel van en naar West-Indië. 1771, 1792.
- C Brief van C. Hartsinck over de handel op Essequibo en Demerary. 1772.
- D Brief van J.C. van der Hoop over het zenden van een oorlogsschip of troepen naar Suriname. 1772.
- E Brieven van Henry Hope en Paul Wentworth over de gevolgen van de Amerikaanse onafhankelijkheidsoorlog voor Suriname. 1775.
- F Brief van Henry Hope over de diplomatie volgend op de handelwijze van de gouverneur van St. Eustatius ten tijde van de Amerikaanse Onafhankelijkheidsoorlog, met gedrukte bijlagen. 1777.
- G Brieven van Pieter van Bleiswijk, pensionaris van Holland, inzake een geldlening ten behoeve van de kolonie Suriname, met bijlagen. 1780.
- H Brief van Dedel betreffende een plan voor een geldlening t.b.v. Surinaamse planters. z.d.
- I Concept instructie voor bewindhebbers van de Surinaamse Mineraal Compagnie t.b.v. de schepen Calckoen. vóór 1744.
- J Brief van de Franse ambassadeur le Duc de Lavauguyon over Franse hulp bij de defensie van Suriname, met bijlage. 1781.
- K Brieven van de stadsadvocaten Joh. Brouwer en F.J. Gallé en van Rendorp aan J.C. van der Hoop over de gedragslijn van Amsterdam in geval de Sociëteit van Suriname door haar crediteuren vervolgd wordt. 1781.
- L Franse brief (afschrift) van een inwoner van Demerary, onder meer over de verovering van de kolonie op de Engelsen door de Fransen. 1782.
- M Brief van A. Westmaas, prov. inspecteur-generaal van het militair kordon in Suriname, met bijgevoegd rapport. 1782.
- N Brieven van de echtgenote van de stadhouder Wilhelmina van Pruisen, haar oom Frederik van Pruisen (afschrift), de Pruisische ambassadeur F.W. von Thulemeyer en Rendorp inzake belemmeringen bij de werving van militairen voor Suriname in Duitsland. 1783.
- O Extract uit een missive van de Surinaamse gouverneur B. Texier aan directeurs van de Sociëteit van Suriname over het potentiële gevaar van de Franse aanwezigheid ten oosten van Suriname. 1783.
- P Notities van J.C. van der Hoop over de bezoldiging van enige functionarissen en ambtenaren van de Sociëteit van Suriname. 1788.
- Q Brief met bijlage van D.J. de Kempnaer over de voorwaarden waarop enige reders de slavenhandel op Afrika willen ondernemen. 1789.

R Brief van de zusters van de overleden secretaris Van Griethuysen te Suriname inzake hun verzoek om financiële bijstand. 1791.

282 At/m D Stukken (vooral adviezen en aantekeningen) over enkele uiteenlopende West-Indische kwesties. [18e eeuw]. 1 omslag.

A Kladverslag van beraadslagingen in de Sociëteit van Suriname over het toestaan van de handel door buitenlanders op Suriname. 1769.

B Overwegingen aangaande de verbanning van de jood De Montel uit Suriname. [ca. 1761].

C Notities betreffende de verhouding tussen de Hoven van Politie en Civiele Justitie in Suriname. [na 1740], 1756-1758.

D Stukken inzake het dubbele lastgeld, betaald door schepen die voor de West-Indische Compagnie naar de Westafrikaanse kust gaan en over Suriname terugreizen. 1762.

283 Diverse stukken verband houdende met démarches bij de Fransen om tot regelingen te komen inzake het grensgebied tussen Suriname en Cayenne. 1759, 1767-1770. 1 omslag.

284 A en B Brieven van Jan Nepveu, gouverneur van Suriname en van Jean Fabre te Alais (Languedoc) aan Andries Munter en Joachim Rendorp, directeuren van de Sociëteit van Suriname. 1770-1771. 1 omslag.

A Brieven van Nepveu aan Munter en Rendorp. 1770 en 1771.

B Brief van Fabre aan Munter over zijn pupil Jean Pierre Mazer wiens vader in Suriname is overleden. 1770

285 Brieven, nota's en rapporten betreffende de schadevergoeding van de Sociëteit van Suriname geclaimd door de erven Jeronimy Clifford. 1770-1775, met enkele afschriften van oudere stukken. 1 omslag.

286 A t/m C Stukken (merendeels gedrukt) hoofdzakelijk betreffende meningsverschillen tussen de provincies inzake de handel op en zeggenschap over Essequibo en Demerary. 1765, 1770-1773. 1 omslag.

A Stukken betreffende het geschil tussen de Staten van Zeeland en Holland & West-Friesland over de vrije vaart en handel op Essequibo en Demerary. 1770-1772.

B Stukken betreffende het verschil van mening tussen de kamer Zeeland en de andere kamers van de West-Indische Compagnie over de wederzijdse bevoegdheden met betrekking tot het bestuur van Essequibo en Demerary. 1772-1773.

C Rekening betreffende een reis van Dedel met de trekschuit naar Den Haag. 1765.

287 Diverse stukken rakende het geschil tussen de Sociëteit van Suriname en de Staten van Utrecht over de van Utrecht geclaimde subsidiegelden ten behoeve van het garnizoen in Suriname. 1762, 1763 en 1772. 1 omslag. Zie ook no.293.

288 Memories en brieven over een mogelijke aankoop door de Republiek van Frans-Guyana (Cayenne) of het aan Suriname grenzend gedeelte daarvan. 1772. 1 omslag

289 Stukken betreffende het verzet van hoofdparticipanten van de West-Indische Compagnie ter kamer Amsterdam tegen de door de WIC voorgenomen uitbreiding van haar belang in de Sociëteit van Suriname met 1/6 gedeelte. 1771-1772. 1 omslag.

290 Dossier inzake het geschil tussen Amsterdam en de overige leden van de Staten van Holland over de zending van 250 man militairen naar Suriname ter versterking van het korps Staatse troepen onder kolonel Fourgeoud. 1774-1775. 1 pak.

291 A t/m D Diverse brieven, memories en afschriften van resoluties van de Staten-Generaal en de Staten van Holland, inzake versterking van de militaire positie tegenover de binnenlandse vijand (weggelopen slaven) in Suriname, 1768-1778. 1 omslag.

- A Missive Joan H. van Meel inzake maatregelen om de suppletie van het garnizoen in Suriname te bevorderen, met bijlagen. 1768.
- B Stukken betreffende de versterking van het garnizoen, zending van hulpstroepen en een oorlogsschip naar Suriname. 1772.
- C Stukken weergevende opinies over het relatieve nut van troepen van de Staat en lokale troepen (onder meer missive gouverneur Jan Nepveu). 1774.
- D Stukken betreffende de aanleg van het militair kordon en het terugroepen van het korps Staatse troepen onder kolonel Fourgeoud. 1775-1778

292 A t/m D Stukken over de defensie van Suriname. 18e eeuw. 1 omslag.

- A 'Project om het opkomen van vijandelijke schepen in de rivieren te beletten (...)'. 1781.
- B 'Uitrusting voor een officier na de Colonie Suriname gaande'. z.d.
- C Aantekeningen uit resoluties van de Sociëteit van Suriname en van gouverneur en raden en uit missives van gouverneurs en militaire officieren betreffende de defensie van Suriname. 1745-1777.
- D Afschrift resolutie Staten-Generaal betreffende de instelling van de 'kassa tegen de weglopers'. 1749.

293 Stukken inzake het geschil tussen de Sociëteit van Suriname en de Staten van Utrecht over de subsidiegelden ten behoeve van het garnizoen in Suriname. (1696, 1697) 1762-1763. Gedrukt. 1 omslag. Zie ook no. 287.

294 A t/m KK Stukken betreffende de West-Indische Compagnie en Suriname. 1675-1791. 1 pak.

- A Afschriften van resoluties van o.m. de Staten van Holland inzake vestigingen in de Amerika's, m.n. Cayenne, Tobago en aan de rivier Wiapoco. 1675-1679. Gedrukt.
- B Stukken betreffende de voorwaarden waaronder de West-Indische Compagnie de stad Amsterdam en de heer Van Sommelsdijck, als mede-participanten in de eigendom van Suriname heeft aangenomen. 1683.
- C Brieven van gouverneur Van Sommelsdijck aan directeurs van de Sociëteit van Suriname. 1687.
- D Nota ('consideratiën') van bewindhebbers van de West-Indische Compagnie over het beleid van de Sociëteit van Suriname en het gouverneurschap van Van Sommelsdijck, met 46 bijlagen. 1687. Gedrukt.
- E Nota ('consideratiën') van bewindhebbers van de West-Indische Compagnie betreffende hun geschillen met de Brandenburgse Compagnie inzake de handel op de kust van Afrika, met name de Goudkust. 1688. Gedrukt.
- F Missive van de militair commandant van Suriname Van Vredenburg aan de Staten-Generaal over de aanval van de Fransen. 1689.
- G 'Rapport aen de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenigde Nederlanden door Jan van Scharphuysen, oud-gouverneur der colonie van Suriname

- overgegeven', terugblik op de ontwikkeling van de kolonie gedurende zijn ambtsperiode. 1697. Gedrukt.
- H Verzoekschrift van bewindhebbers van de West-Indische Compagnie aan de Staten-Generaal om verlenging van het octrooi, met 11 bijlagen. 1699. Gedrukt.
- I Missive van de Staten-Generaal aan de provincie Gelderland over de door hen aan de Sociëteit van Suriname schuldige subsidiegelden. 1699.
- J Nota van Henrico van Wesel, voormalig opper-koopman ter kust van Guinea, inzake tegen hem bij bewindhebbers van de West-Indische Compagnie ingebrachte beschuldigingen. 1712. Gedrukt.
- K Missives van gouverneur en raden van Suriname aan de Staten-Generaal n.a.v. de tweede aanval van de Fransen onder Cassard in oktober 1712, met bijlagen waaronder een journaal van de gebeurtenissen. 1712-1713.
- L Afschrift van een akkoord over de leverantie van slaven gesloten tussen de W.I.C en Surinaamse belanghebbenden en een voorstel alsmede een nota betreffende de particuliere slavenhandel op Suriname. 1713, [na 1738], [ca. 1765].
- M Beredeneerd plan van bewindhebbers van de West-Indische Compagnie om de onderneming aan de Oost-Indische Compagnie over te geven. [ca. 1714]. Gedrukt. In 2 exemplaren aanwezig.
- N Afschrift van een bericht van bewindhebbers van de W.I.C. ter kamer op de Maze aan de Staten-Generaal inzake door de Admiraliteit op de Maze geclaimde invoerrechten op te Rotterdam ontscheepte goederen uit Argyn op de kust van Afrika. 1716. Gedrukt.
- O Nota ('deductie') van bewindhebbers van de W.I.C. aan de Staten-Generaal inzake twee door de W.I.C. voor de kust van Afrika genomen schepen afkomstig uit de zuidelijke Nederlanden. 1719.
- P 'Vertoogh van de Generaale West-Indische Compagnie (...) houdende redenen, waarom de kust van Africa, niet behoort bevaaren te werden op Recognitie', pleidooi tegen de openstelling van de handel op Afrika voor particulieren. [ca. 1729]. Gedrukt.
- Q Bericht directeuren van de Sociëteit van Suriname aan de Staten-Generaal inzake hun geschil met de Surinaamse raden van politie over de kosten en de verdeling van de lasten van de bouw van fort Nieuw Amsterdam, met 23 bijlagen. 1746. Gedrukt.
- R Afschrift van de resolutie van de Staten-Generaal betreffende de rol van de stadhouder in de vergadering van bewindhebbers van de W.I.C., met een gedrukte versie waarin zijn aanstellingsakte tot gouverneur-generaal en opperbewindhebber. 1749-1750.
- S Afschrift van een resolutie van bewindhebbers van de W.I.C. ter kamer Amsterdam bevattende een nader reglement betreffende het gebruik van zeiljachten van de W.I.C. buiten compagniesdienst. 1749. Gedrukt.
- T Afschrift van een bericht van bewindhebbers van de W.I.C. kamer Amsterdam aan de Staten-Generaal n.a.v. klachten van hoofdparticipanten van de W.I.C. kamer Zeeland over de openstelling van de handel op Essequibo, met bijlagen. 1751. Gedrukt.
- U Afschriften van een resolutie van de Staten van Holland regelende belastingvrijdom inzake goederen verscheept naar Berbice (gedrukt en handschrift) met een verzoek van belanghebbenden in Suriname om een zelfde prerogatief, 1751, [ca. 1751].
- V Concept voorwaarden van de lening aan Surinaamse planters onder directie van Willem Gideon Deutz, burgemeester van Amsterdam. [ca. 1753].
- W Verzoekschrift Jean en Theodore Marselis als opvolgers van Deutz in het fonds van lening t.b.v. Surinaamse planters aan de Staten-Generaal betreffende ongeautoriseerde handelingen van hun gemachtigden in Suriname, met bijlagen. 1759. Gedrukt.
- X Plakkaat en staat betreffende de handel op Suriname vanuit Noord-Amerika en andere Engelse koloniën. 1704, 1763-1767.

- Y Staten bevattende gegevens over door de Sociëteit van Suriname resp. de W.I.C. in 1768 naar Suriname, de Kust van Guinea en Curaçao verscheepte rogge en tarwemeel en een staat van gedurende 1750-1766 uit West-Indië ingevoerde goederen. [ca. 1768].
- Z Plan voor een Amsterdams fonds van lening t.b.v. Surinaamse planters, met twee alternatieve voorstellen om de afhankelijkheid van Amsterdamse kooplieden te doorbreken en leningen aan te gaan in Rotterdam, Middelburg en Vlissingen. [derde kwart 18e eeuw].
- AA Verzoekschrift van gemachtigden van belanghebbenden in Suriname om intrekking van de resolutie van de Staten-Generaal betreffende het verplicht quotum blank personeel op de plantages, met bijlage. 1764. Gedrukt.
- BB Afschrift van een verzoekschrift van gemachtigden van regenten van de Hoogduits Joodse natie van Suriname aan directeurs van de Sociëteit n.a.v. de behandeling ondervonden bij de burgerexercitie, met een rapport ter zake. [1765].
- CC Afschriften van stukken [uit dossier van advocaat P.T. van Hamel?] inzake de door de raadsheren uit het Hof van Politie bij de Staten-Generaal ingebrachte klachten over de Sociëteit van Suriname en haar vertegenwoordigers ter plaatse. 1760-1766.
- DD Afschrift van een resolutie van de Staten-Generaal inzake de bevoegdheid van de voor Suriname te benoemen gouverneur ad interim. 1769.
- EE Afschriften van diverse stukken, afkomstig van verschillende instanties en particulieren, rakende relatief nut, uitvoerbaarheid en financiering en van het kordon van defensie in Suriname. 1775-1777, 1780.
- FF Memorie betreffende het door de Staten van Holland in te nemen standpunt inzake het conflict tussen de raadsheren uit het Surinaamse Hof van Politie en de Sociëteit van Suriname over de belastingdruk en de macht van de gouverneur. 1776.
- GG Stukken betreffende de schuldpositie van de Sociëteit van Suriname. 1780-1781.
- HH Brief van C. Karsseboom, 2e raad-fiscaal van Suriname, te Paramaribo aan J. C. van der Hoop, secretaris van de Sociëteit van Suriname te Amsterdam. 1781.
- II Nota's van o.m. gouverneur Wichers en luitenant-kolonel Friderici betreffende de voedselvoorziening aan militairen in Suriname. 1790.
- JJ Staat van inkomsten en uitgaven van de Sociëteit van Suriname. 1791.
- KK Verweerschrift van de gouverneur van de Kaapkolonie tegen de aanklacht van de heer De Wet, lid van de Raad van Politie aldaar, betreffende zijn verrichtingen inzake de defensie van de kolonie. [ca. 1790].

295 Memorie over bestuur en economie van en de behandeling van de slaven in Suriname n.a.v. beweringen in Jacques Accarias de Sérionne, *Le Commerce de la Hollande* (Amsterdam, 1768). 1769. 1 stuk.

296 Verzoek van Paul Wentworth om land aan de noordzijde van de Commewijne, ter hoogte van de samenvloeiing met de Suriname rivier, met twee kaartjes van de situatie. 1771. 1 stuk.

297 Journaal van een dienstreis van Paramaribo naar Cayenne om militaire benodigdheden aan te schaffen, door kapitein-luitenant ingenieur J.F.F. Wollant. 1781-1782. 1 stuk.

298 'Annotatiën op de Surinaamsche Beschrijvinge van Ao 1718', latere redactie van de door Jan Nepveu in 1765-1766 vervaardigde tekst t.b.v. een geactualiseerde heruitgave van het werk van Herlein uit 1718, met register. [ca. 1771]. Afschrift. 1 stuk.

- 299 'Remarques over de kleyne Engelsche vaart uit Noord America', beschouwing door een inwoner van Suriname over alternatieven voor de Amerikaanse handel (vooral in levensmiddelen) op Suriname. [tussen 1775 en 1783]. 1 stuk.
- 300 A t/m B Stukken betreffende Suriname. [ca. 1782], 1760. 1 omslag.
- A 'Projet de Population pour la Colonie de Suriname' door Christian Roepel, inwoner van Suriname, plan om 50 nieuwe plantages aan te leggen aangeboden aan Rendorp als directeur van de Sociëteit van Suriname. [ca. 1782].
- B Afschrift van een advertentie uit de Amsterdamsche Courant van 21 mei 1760 betreffende een voorgenomen heruitgave van de Beschryvinge van de Volk-Plantinge Zuriname van Herlein uit 1718.
- 301 Beschouwing over de handel op West-Indië en de kust van Afrika door D.C. Wesselman [mogelijk een fragment] met begeleidende brief. [1786-1787]. 2 stukken.
- 302 A t/m M Afschriften van resoluties van de Staten-Generaal, de Staten van Holland en West-Friesland en de Staten van Zeeland en enkele andere stukken betreffende Suriname, Berbice, Essequibo, Demerary en andere koloniën van de WIC. 1776-1792. 1 pak.
- A Resoluties inzake klachten van de verkozen raadsheren uit de Surinaamse hoven van politie en justitie over de belastingdruk en de macht van de gouverneur. 1776-1777. Gedrukt.
- B Resoluties betreffende de aanleg van een kordon van defensie in Suriname, met bijlagen. 1776. Gedrukt.
- C Resolutie Staten-Generaal betreffende beroep inzake gerechtelijke vonnissen in de West-Indische koloniën. 1778. Gedrukt.
- D Rekest aan de Staten-Generaal van reders en andere belanghebbenden om bescherming van de scheepvaart op Suriname. [ca. 1781]. Gedrukt. In 2 exemplaren aanwezig.
- E Resolutie Staten-Generaal rakende de bijdrage van de provincies in de defensie van de kolonies in West-Indië en op de kust van Afrika. 1792. Gedrukt.
- F Plan van inschrijving in een fonds t.b.v. leningen aan Surinaamse planters. 1779. Gedrukt.
- G Resolutie Staten van Zeeland, voorstellende het conflict met Engeland door onderhandeling op te lossen. 1781.
- H Resolutie Staten van Holland betreffende twee in Suriname genomen Engelse schepen. 1783. Gedrukt.
- I Resoluties inzake financiële moeilijkheden van en tweespalt binnen de WIC en betreffende het bestuur, de defensie en de ontwikkeling van Essequibo, Demerary en de andere WIC-koloniën, met bijlagen. 1783-1789. Gedrukt.
- J Resolutie Staten van Holland over maatregelen tegen de wrede behandeling van de slaven in Berbice. 1784. Gedrukt.
- K Missive van directeuren van de Sociëteit van Suriname betreffende een lening t.b.v. Surinaamse planters, met bijlagen. 1784. Gedrukt.
- L Resolutie Staten-Generaal betreffende aanmoediging en verbetering van de slavenhandel. 1789. Gedrukt.
- M Surinaams plakkaat betreffende de heffingen t.b.v. de 'kassa tegen de weglopers'. 1791. Gedrukt.

303 Gezicht op de koffieplantage Hegt en Sterk aan de rivier Commewijne en afbeelding van de koffiemolen aldaar. [18e eeuw]. Fotokopieën van stukken overgedragen aan de afdeling Hist. Top. Atlas. 2 stukken.

379 Archief van de Classis Amsterdam van Nederlands Hervormde Kerk

214-219 Ingekomen brieven van Surinaamse predikanten en kerkenraden en enkele andere instanties en particulieren betreffende kerkelijke zaken in Suriname, met bijlagen. 1681-1785. 6 banden.

214 A t/m C 1681–1744 (ca. 1766).

A 1681-1697.

B 1714-1740.

C 1741-1744. Met enkele stukken van ca. 1766.

215 A en B 1744-1749.

A 1744-1747.

B Stukken betreffende het conflict rond de predikant van de Waalse gemeente Barthelemi L. Duvoisin. 1748-1749.

216 Stukken betreffende het conflict rond de predikant van de Waalse gemeente Barthelemi L. Duvoisin. 1748.

217 A en B (1741) 1748.

A Brief van dominee Emanuel Vieira. 1741.

B Stukken betreffende het conflict rond de predikant van de Waalse gemeente Barthelemi L. Duvoisin. 1748.

218 1749–1754 april. Voor een groot deel handelend over (de nasleep van) het conflict rond de predikant van de Waalse gemeente Barthelemi L. Duvoisin.

219 A t/m C (1742) 1754 mei–1785.

A 1754 mei–1785. Hieronder een drietal minuten van uitgaande brieven van de classis of haar gedeputeerden tot de buitenlandse zaken.

B Stukken betreffende door de raad-fiscaal tegen de predikant Vieira om de inhoud van een preek ondernomen stappen. [1742]. Zie ook stukken over deze zaak in inv. nr. 214C.

C ‘Acta Conventus Deputatorum’, handelingen van de vergadering van Surinaamse kerkenraden. 1785. Afschrift.

220-222 ‘Acta Conventus Deputatorum’, handelingen van de gezamenlijke vergaderingen van Surinaamse kerkenraden. Hierbij ingebonden ook enkele brieven van Surinaamse predikanten en kerkenraden aan de Classis. 1719-1791 (met hiaten). Afschriften. 3 banden.

220 1719-1721, 1723-1726, 1730-1735, 1738-1740.

221 1741-1760.

222 1761-1776, 1778, 1780-1782, 1784, 1788, 1791.

5026 Archieven van Burgemeesters; Ingekomen missiven

166 Missives van bewindhebbers van de West-Indische Compagnie inzake de uitbreiding van het belang van de W.I.C. in de Sociëteit van Suriname. 1771 en 1772. 2 stukken.

167 Missives van bewindhebbers en de advocaat van de W.I.C. over subsidie aan de W.I.C, de handel op West-Afrika (m.n. Cabo Verde) en de positie van de W.I.C in een aantal juridisch procedures. 1644, 1685, 1690. 1 omslag.

168 Missive van bewindhebbers van de W.I.C. n.a.v. de overname door Amsterdam van het $\frac{1}{3}$ gedeelte in Suriname van de familie Van Aerssen van Sommelsdijck en het voorstel aan de W.I.C om daarin voor de helft deel te nemen. 1770. 1 stuk.

169 Missives van Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck, gouverneur van Suriname, aan de directeuren van de Sociëteit van Suriname (afschriften) en aan burgemeesters van Amsterdam. 1684 en 1685. 1 omslag.

170 Missives van gouverneur en raden van politie te Suriname aan burgemeesters van Amsterdam betreffende het postverkeer, de slavenhandel en een lening aan de kolonie. 1694, 1704, 1775. 1 omslag.

171 Missive van C. van Aerssen van Spijck aan burgemeesters van Amsterdam over de vervulling van een vacature in de directie van de Sociëteit van Suriname. 1700. 1 stuk.

172 Missive van directeuren van de Sociëteit van Suriname over opname van de Surinaamse Lucia Susanna Nawich, weduwe Barent Casper in een gevangenisinrichting in Amsterdam. 1780. 1 stuk.

173 Stukken betreffende de zaak van de in Suriname geboren vrije Negerin Caatje, die in Demerary van haar vrijheid is beroofd. 1778. 1 omslag.

5028 Archieven van Burgemeesters; Stukken betreffende verscheidene onderwerpen

540 A t/m E Diverse stukken betreffende scheepvaart en handel overzee. 17e en 18e eeuw. 1 pak.

- A Stukken betreffende de Noordse Compagnie en de Oostzee handel. [begin 17e eeuw]-1752.
- B Stukken betreffende de Russische negotie. 1646-1779.
- C Stukken (enkele gedrukt) betreffende de handel en scheepvaart op de Levant en de Middellandse Zee. [17e eeuw]-1789.
- D Stukken betreffende de Oost-Indische Compagnie, met name inzake haar onroerende goederen binnen de stad Amsterdam. 1602-1786.
- E Stukken betreffende West-Indië. 17e en 18e eeuw.
- E1 Stukken betreffende de 1e en 2e West-Indische Compagnie: missives en verzoekschriften van bewindhebbers en andere belanghebbenden, voorstellen tot reorganisatie. [17e eeuw].
- E2 Privileges te verlenen aan personen die naar Nieuw-Nederland verhuizen. [ca. 1650]. Concept.
- E3 Verzoekschriften belanghebbenden bij de handel op Barbados en Virginia. 1649-1652.
- E4 Verzoekschriften van belanghebbenden in plantages in Suriname m.b.t. een nieuw te benoemen gouverneur en het verplicht quotum aan blank personeel op de plantages. 1752, 1764.
- E5 Verzoekschriften van voormalige ingezetenen van en belanghebbenden in Brazilië. ca. 1654, 1657, 1669.
- E6 Verzoekschrift van kooplieden handelende op Curaçao, met bijlage. 1739.
- E7 Verzoekschriften van directeurs van de Sociëteit van Berbice en van gemachtigden van eigenaren van plantages in Berbice. ca. 1731, ca. 1763.
- E8 Verzoekschrift van belanghebbenden in schepen die in 1674 onder De Ruyter naar Martinique zijn gevaren. 1679.
- E9 Klaagschrift van de stadswegers over het wegen van de scheepsladingen uit Suriname en Berbice door de waagdragers, met bijlagen. 1768.

542 A t/m P Diverse stukken over Suriname. 1667-1858. 1 pak.

- A Verzoekschrift van directeurs van de Sociëteit van Suriname inzake hun dispuut met Surinaamse belanghebbenden over het houden van een minimum aantal blanken op plantage. 1765.
- B Stukken m.b.t. de veranderingen in de directie van de Sociëteit van Suriname ten gevolge van de Bataafse omwenteling. (1793, 1794), 1795.
- C Brief van Plunkett, majoor van de troepen in Suriname over zijn wervingsactiviteiten in Duitsland. [18e eeuw].
- D Stukken inzake de overname van Suriname van de Engelsen door Zeeland, overgangsregelingen met de Engelsen en voorstellen voor deling van de Zeeuwse eigendomsrechten met de andere provincies. 1667-1672.
- E Stukken betreffende de overdracht van Suriname aan de West-Indische Compagnie, de vorming van de Sociëteit van Suriname en de bijdragen van de provincies in het onderhoud van het garnizoen te Suriname. 1682-1683, [tussen 1733 en 1747].
- F Stukken betreffende het aandeel van Cornelis van Sommelsdijck en zijn erven in de Sociëteit van Suriname en hun schuld aan de stad Amsterdam. 1683-1708.

- G Kladnotities, met enkele brieven en krantenartikelen rakende de handel op de koloniën in West-Indië en de (toedeling van) baten en lasten. [ca. 1780]-1786.
- H Extract uit het journaal van een reis van de gewapende sloep Lézard van Suriname naar de rivier Orinoco en de stad Angostura (Ciudad Bolívar, Venezuela). 1793-1794.
- I Afschrift van een resolutie van de Staten-Generaal inzake de West-Indische koloniën. 1795. Gedrukt. In 2 exemplaren aanwezig.
- J 'Rapport aan de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenigde Nederlanden door Jan van Scharphuysen, oud-gouverneur der colonie van Suriname overgegeven', terugblik op de ontwikkeling van de kolonie gedurende zijn ambtsperiode. 1697. Gedrukt.
- K 'Recueil van Authentique stukken concerneerende het renfort troupes, door H.H.M. in 1774 naar Suriname gezonden', met bijlagen (een groot aantal stukken in meervoud). 1774-1775. Gedrukt.
- L Conventie gesloten tussen directeuren van de Sociëteit en belanghebbenden in Suriname inzake de bouw van fort Nieuw Amsterdam en de sterkte van het garnizoen in Suriname. 1733. Afschrift.
- M Inventaris van plantage La Liberté aan de rivier Suriname, eigendom van de wed. Hogguer en haar zoon te Amsterdam. 1755.
- N Stukken betreffende de aankoop door Amsterdam van het derde part in Suriname van de familie Van Sommelsdijck en de wederverkoop van de helft hiervan aan de West-Indische Compagnie. (1736) 1770-1773.
- O Stukken betreffende uitgaven, inkomsten en financiële claims van Amsterdam als mede-eigenaar van Suriname en uit hoofde van door de stad aan Suriname verstrekte leningen. [18e eeuw, 1803], 1858.
- P Stukken betreffende de financiële nood van de Surinaamse planters met verschillende plannen voor aan planters in Suriname te verstrekken geldleningen onder auspiciën van de stad Amsterdam of de Sociëteit van Suriname. 1776-1779.

543 A t/m X Diverse stukken over Suriname. 1684-1801. 1 pak.

- A Rekening van raad-fiscaal Muenicx wegens de aanhouding, vervolging en executie van negen zeerovers. 1684. Afschrift.
- B Missive van directeuren van de Sociëteit aan gouverneur Van Sommelsdijck over diverse onderdelen van beleid. 1684. Afschrift.
- C Nota ('consideratiën') van bewindhebbers van de West-Indische Compagnie over het beleid van de Sociëteit van Suriname en het gouverneurschap van Van Sommelsdijck. 1687. Gedrukt.
- D Brief van gouverneur Van Sommelsdijck aan de Staten-Generaal waarin hij reageert op gerezen vragen over zijn beleid. 1688. Afschrift.
- E Stukken betreffende (de afdoening) van geschillen tussen de drie deelgenoten in de Sociëteit van Suriname over met name onderlinge financiële vorderingen en de aanvoer van slaven. 1684 -1705.
- F Stukken betreffende de slavenhandel op Suriname: memorie over en specimen van een contract met W.I.C., rekest reders aan Sociëteit. [ca. 1713, 1745].
- G Verzoekschrift van directeuren van de Sociëteit van Suriname aan de Staten-Generaal om oorlogsschepen in te zetten ter bescherming van Suriname. 1690. Afschrift. In 2 exemplaren aanwezig.
- H 'Middelen en motiven dienende tot encouragement van luyden die sich gaarne wilde transportereren op de colonie van Suriname', lijst van maatregelen om Suriname aantrekkelijk te maken voor Europese kolonisatie. 1688. In 2 exemplaren aanwezig.

- I Voorstellen van Jan van Scharphuysen voor het bestuur van Suriname. [verm. 1688]. Allen in 2 exemplaren aanwezig.
- J Missive van gouverneur Jan van Scharphuysen aan Staten-Generaal over de vooruitgang van Suriname. 1692. Afschrift.
- K Twee missives van directeuren van de Sociëteit van Suriname aan de Staten-Generaal n.a.v. verzoeken van Jean Tourton en Antonio Alvares Machado om beroep inzake te Suriname gewezen vonnissen, 1704. Afschriften.
- L ‘Grieven’, nota van raden van politie en voorname ingezetenen van Suriname aangaande de staat van de verdedigingswerken in de kolonie gericht aan de Staten-Generaal, met 42 bijlagen. 1733. Gedrukt.
- M Bericht directeuren van de Sociëteit van Suriname aan de Staten-Generaal inzake hun geschil met de Surinaamse raden van politie over de kosten en de verdeling van de lasten van de bouw van fort Nieuw Amsterdam, met 24 (plus 23) bijlagen. 1746. Gedrukt.
- N Pleidooi voor een met de marrons te maken vrede, door gouverneur Mauricius in het Hof van Politie ten overstaan van de verzamelde burgerofficieren gehouden. 1749. Gedrukt.
- O Staatje van inkomsten van de stad uit Suriname en Berbice over de jaren 1761-1764. z.d.
- P Lijst van bij Staten-Generaal en Staten van Holland in 1774-1778 ingekomen stukken betreffende defensie, bestuur en economie van Suriname en daarop genomen resoluties. Afschriften van de stukken bevinden zich in inv.nr 543: Q en 544: F t/m K.
- Q Afschriften van stukken inzake defensie, bestuur en financiële huishouding van Suriname, door gouverneur en raden, directeuren van de Sociëteit en particuliere belanghebbenden gezonden aan de Staten-Generaal. 1774-1776.
- R Particuliere brief van kolonel L.H. Fourgeoud aan een onbekende, geschreven ‘in de bosschen van de collonie van Suriname’. 1775. Afschrift.
- S Extract uit een missive van de J.B. Rielle aan de secretaris van de Sociëteit van Suriname van der Hoop, over een door hem namens de Sociëteit bij de raadspensionaris ondernomen démarche. 1777.
- T Missive van directeuren van de Sociëteit van Suriname aan de Staten-Generaal inzake een voorgestelde lening aan Surinaamse planters. 1784. Gedrukt.
- U Afschriften van resoluties van de Staten van Holland n.a.v. verzoeken van de West-Indische Compagnie om financiële hulp. 1785, 1789. Gedrukt.
- V Akte van arrest op penningen in de schatkist van Amsterdam afkomstig van de provincie Utrecht, door het Comité tot de zaken der koloniën in America en op de Kust van Guinea als rechtsopvolger van de Sociëteit van Suriname. 1796.
- W Stukken over een vergadering van het negotiatiefonds t.b.v. Surinaamse planters onder directie van H. en J.S. van de Poll. 1801.
- X Ontwerptekening van een molen. z.d.

544 A t/m N Afschriften van resoluties betreffende Suriname van de Staten-Generaal, de Staten van Holland en een aantal andere provincies en bij hen ingekomen stukken terzake. 1753-1786. Merendeels gedrukt. 1 pak.

- A Resoluties ter regeling van de conflicten tussen Sociëteit en kolonisten ontstaan tijdens het gouverneurschap van Mauricius. 1753-1755.
- B Nota (‘deductie’) vanwege directeuren van de Sociëteit van Suriname overgeleverd aan de Staten van Utrecht inzake de van Utrecht geclaimde subsidiegelden ten behoeve van het garnizoen in Suriname, 1762.

- C Resoluties en bij de Staten ingekomen stukken betreffende het verplicht quotum blank personeel op de plantages en de oprichting van het zogenoemde Tweede Bataljon militairen voor rekening van de kolonisten. 1763-1765.
- D Resolutie van de Staten van Holland over de rechtsgevolgen van hypotheeken verstrekt aan Surinaamse planters, i.h.b. aan de weduwe Grootveld, eigenaresse van plantage Zorg en Hoop. 1767.
- E Resolutie Staten-Generaal inzake het geschil binnen de West-Indische Compagnie over de aankoop van een extra aandeel in Suriname. 1772.
- F Resoluties en bij de Staten ingekomen stukken rakende de binnenlandse defensie van Suriname, met name de noodzakelijkheid en financiering van het verblijf van het expeditieleger van kolonel Fourgeoud en de aanleg van het kordon van defensie. 1773-1781.
- G Resoluties n.a.v. berichten over de migratie van de marrons uit Oost-Suriname naar Cayenne en het verzoek van directeuren van de Sociëteit van Suriname om hierover met de Franse regering in diplomatiek overleg te treden. 1777.
- H Resoluties n.a.v. de klachten van de verkozen raadsheren uit de hoven van politie en civiele justitie over de financiële lasten opgelegd aan de kolonisten en de machtsaanspraken van de gouverneur. 1774-1776.
- I Resoluties inzake het door de Sociëteit geclaimde ‘recht van preferentie’, inhoudende dat zij preferente crediteur was in geval van boedels van hun personeel in Suriname en dat inning van belastingen voorrang had boven andere schulden. 1776-1779.
- J Resoluties Staten-Generaal rakende het door de Sociëteit geconstateerde slechte financiële beheer van de overheid in Suriname. 1777.
- K Resoluties n.a.v. verzoekschriften van kooplieden handelende op West-Indië om konvooi en vrijstelling van belasting. 1777,1780.
- L Resoluties rakende verschillende claims van overheid en particuliere geldschietters op het vermogen van planters in Suriname, Essequibo en Demerary. 1777-1778.
- M Afschrift van een missive van directeuren van de Sociëteit van Suriname en een resolutie van de Staten van Holland over een voorgestelde lening aan Surinaamse planters onder auspiciën van de Sociëteit. 1784,1786.
- N Resolutie van de Staten van Holland aangaande de status van mensen die als slaaf uit Suriname komende in de Republiek verblijf hebben gehouden. 1776.

5030 Archieven van Burgemeesters; Stukken betreffende lands- en gewestelijk bestuur

371-380 Notulen van de vergaderingen van het Comité tot de zaken van de koloniën en bezittingen van de Bataafse Republiek in Amerika en op de kust van Guinea en rechtsopvolger zitting houdende in Den Haag. 1795-1801. Afschriften. 10 delen.

371 2 november 1795-30 december 1795.

372 2 januari 1796-29 juni 1796.

373 1 juli 1796-30 december 1796.

374 2 november 1795-30 december 1795. Gelijk aan nr. 371, echter zonder invoeging van vergaderstukken.

375 2 januari 1796-30 december 1796. Gelijk aan nrs. 372 en 373 tezamen, echter zonder invoeging van vergaderstukken.

376 3 januari 1797-29 december 1797.

377 3 januari 1798-28 december 1798.

378 2 januari 1799-31 december 1799.

379 3 januari 1800-2 januari 1801.

380 januari 1801-29 december 1801.

5072 Archief van de Commissarissen van de Desolate Boedelkamer

7500 A en B Stukken inzake de belening ('negotiatie') onder directie van Hendrik Clerk te Amsterdam op de Surinaamse plantages Osembo en Ongeleegen van Christoffel Beudeker en echtgenote Geertruyd de Bonte te Paramaribo. 1758-1775. 1 omslag.

- A Testament Geertruyd de Bonte en eerdere echtgenoot Pieter van Middelant, inventaris nalatenschap Pieter van Middelant, aktes betreffende het erfdeel van hun zoon Jan van Middelant. 1758-1774.
- B Gedrukte voorwaarden van de 'negotiatie', hypotheekaktes, procuraties, kwitanties en andere stukken. 1773-1775.

7501 A t/m C Stukken inzake twee beleningen onder directie van Pierre Chomel en Charles Henry Jordan, respectievelijk Pieter Rijdenius & zn, kooplieden te Amsterdam op (aandelen in) Surinaamse plantages van Nanette Samson te Paramaribo. 1763-1786. 1 omslag.

- A Grosse van de akte van opening d.d. 20 januari 1764 van een besloten testament gepasseerd 13 september 1763 te Paramaribo door Catharina Opperman, waarin zij haar zusters Nanette en Elizabeth Samson tot haar enige en universele erfgenamen benoemt. z.d.
- B Voorwaarden, notariële aktes, brieven, rekeningen en notities rakende de 'negotiaties' op de plantages Welgemoed en Toevlugt, Belwaerder, de helft in Vlaardingen en Catharinasburg en 1/4 part in Saltzhale. 1776-1783.
- C Een losse brief betreffende de boedel Johannes van der Hooght & Zn. waarvan de relatie met de overige stukken in dit dossier onduidelijk is. 1820.

7502-7514 Inventarissen en taxaties van plantages en huizen in Suriname en Berbice met enkele stukken over het financieel beheer, 1773-1807. N.B. de plantage-inventarissen bevatten een opname van gronden, gebouwen, inboedel en slaven. 13 omslagen.

7502 Inventaris van de plantage Belwaerder aan de rivier Suriname toebehorende aan Nanette Samson, opgemaakt i.v.m. overgave aan sekwesters. 1779.

7503 Inventarissen van plantage Catharinasburg aan de Kabbeskreek in Suriname toebehorende aan Nanette Samson en de heer H.D. Sobre, waarvan de laatste twee i.v.m. overgave aan sekwesters, respectievelijk verkoop van een helft. 1775, 1783 en 1786.

7504 Inventaris van plantage De Goudmijn aan de Westwal in de kreek Jaquata in Berbice, toebehorende aan de gewezen firma van Etienne Jean en Jacob Fiseaux te Amsterdam en de heer J.D. Broekner te Berbice. 1807.

7505 'Administratie- en verantwoordrekening' van de plantages Horstenburg, Jacobsrust, Stevensburg en Fransenburg in Berbice door J.A. Adami, boekhouding van inkomsten en uitgaven, productie, aanwas en verlies van slaven. 1802-1804.

7506 Inventaris en taxatie van drie huizen en erven gelegen aan de Heiligeweg en de Gravenstraat te Paramaribo toebehorende aan Juriaan Landsknegt. 1773.

7507 Inventaris en taxatie, rekening-courant en hypotheekverklaring betreffende plantage Mariënborg aan de rivier Commewijne in Suriname, toebehorende aan Juriaan Landsknecht. 1773.

7508 Inventaris en taxatie, rekening-courant en hypotheekverklaring betreffende plantage Nieuw Cuylenburg aan de Cottica-rivier in Suriname, toebehorende aan Juriaan Landsknecht. 1773.

7509 Inventaris en taxatie van plantage Ongelegen aan de Para-kreek in Suriname, toebehorende aan Christoffel Beudeker. 1773.

7510 Inventaris van plantage Onverwagt aan de Para-kreek in Suriname, toebehorende aan de heer H.D. Sobre en Nanette Samson. 1780.

7511 Inventaris en taxatie van plantage Osembo aan de Para-kreek in Suriname, toebehorende aan Christoffel Beudeker. 1773.

7512 Inventaris en taxatie van plantage Saltzthale aan de Commetewane kreek in Suriname, toebehorende wijlen de heer J.W. van der Linden, de heer H.D. Sobre en Nanette Samson. 1775.

7513 Inventarissen van plantage Vlaardingen aan de Cottica-rivier in Suriname, toebehorende de heer H.D. Sobre en Nanette Samson, de eerste akte inclusief taxatie. 1775, 1783, 1786.

7514 Inventaris van de plantage Welgemoed en Toevlugt aan de Hoer Helena (Orleana) kreek in Suriname, toebehorende aan Nanette Samson. 1779.

5073 Weeskamer en Commissie van Liquidatie der zaken van de voormalige weeskamer

210 A t/m C Ingekomen stukken betrekking hebbend op boedels in St. George d'Elmina (West-Afrika), Suriname en St. Thomas (West-Indische eilanden). 1726-1807. 1 pak.

- A Stukken afkomstig uit de administratie van de Wees- en Onbeheerde Boedelkamer van St. George d'Elmina met betrekking tot boedels van overleden ambtenaren en militairen. 1806-1807.
- B Stukken met betrekking tot Suriname.
- B1 Notariële aktes, memories, notities en correspondentie betreffende de erfenis van de in 1764 in Suriname overleden Duitser Johan Hendrik Schaap (Schäfer). 1764, 1784-1790.
- B2 Twee brieven van Jean Dupeyrou en F. Lespinasse, resp. Jean Dupeyrou en Samuel Pichot te Suriname aan weesmeesters van de stad Amsterdam betreffende de afwikkeling van de boedel Johannes van Dijk en Catharina de Haas. 1726 en 1752.
- C Brief van D.V. Wildhagen gehuwd met Maria Vlak te St. Thomas aan de weeskamer van Amsterdam over de nalatenschap Vlak. 1762.